

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 1/2547
วันพุธที่ 28 เมษายน 2547 เวลา 8.30 น.
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายวรารักษ์ ชัยสามารถ	ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพาณิชย์
(แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
3. นายสังจาวุธ นาคนิยม	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 7ว
(แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
4. นายพูลประโชชน์ ชัยเกียรติ	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและที่ดิน
(แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
5. นายสารกิจ ถวิลประวดี	รองอธิบดีกรมปศุสัตว์
(แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
6. นายสุนันต์ อรุณนพรัตน์	ผู้อำนวยการกองการอนุญาต
(แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
7. นายถาวร ทองชัย	นิติกร 8ว
(แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
8. นายธีรวิทย์ สุพานิช	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
(แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
9. นายอรรถ อินทลักษณ์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
10. นายวาณิช เจนรักสุขุม	ผู้อำนวยการส่วนจัดนิคมสหกรณ์
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ

11. นายสุรศักดิ์ ทองเพียร	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
(แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
12. นายปิติธรรม จิตมนตรี	ผู้อำนวยการส่วนระบบการปกครองท้องถิ่น
(แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
13. นายทวีป บุตรโพธิ์	หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมภูมิปัญญา
(แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
14. นายชาญชัย อนันต์นาวิสูตรณ์	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการรังวัด
(แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
15. นายชัยนะ อักษรพันธ์	นิติกร 7ว
(แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
16. น.ส.สุธิพร ควงโต	รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง
(แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
17. นายเผด็จ สีจันทร์	ผู้อำนวยการกองจัดการที่ดินชายฝั่ง
(แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
18. นางศุภาภรณ์ ถาปนศิริ	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนที่ดิน
(แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
19. นายวัฒนศักดิ์ จังจรรณู	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตร-
แห่งประเทศไทย	กรรมการ
20. น.ส.พรทิพย์ จาละ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
21. นายธีระ สุตะบุตร	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
22. นายวัลลภ ลำพาย	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
23. นายปรีชา ทองอยู่	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นางสุกสิริ โพธิ์แมนกุล	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นายบุญลือ กรุฑาท่ง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
26. นายสามารถ ขอดสุดา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
27. นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
และเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ติตราชการ
2. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ติตราชการ
3. อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	ติตราชการ
4. อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ติตราชการ
5. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	ติตราชการ
6. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	ติตราชการ
7. นายสากล ภาณี	ผู้แทนเกษตรกร
8. นายสุด ล้าภา	ผู้แทนเกษตรกร

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายฉันทลักษณ์ นุศยอังกูร	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. นายรัชชัย สำโรงวัฒนา	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
3. นายเบญจพรรณ เหมชาติ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
4. นายสถิตย์พงษ์ สุขุเกียรติ	ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.
5. นายธีรวุฒิ ถาวรพัฒน์พงศ์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดภูเก็ต
6. นายธงชัย แท้ประสาธสิทธิ์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย
7. นายธำรงค์ศักดิ์ ธาระวานิช	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี
8. นายอภิชาติ วาที	เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
9. นายสมพร ยิ้มเฟือก	เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
10. นายถิอชัย นิยมชาติ	เจ้าหน้าที่กรมการปกครอง
11. นางสุภัทร พงษ์ไพจิตร	เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง
12. นางพาศรี เอกรัตน์	เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน
13. นายพีรพันธุ์ คอทอง	เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์
14. น.ส.จริยา สุทธิไชยา	เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
15. นายอุธร สุทธิมิตร	เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
16. นายวรพจน์ พระระมานันท์	เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน

17. นายสรสิทธิ์ วิเชียรเจริญ	เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน
18. นายนพรัตน์ นพรัตน์ศิริ	เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน
19. นายอภิไท มังธานี	เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์
20. น.ส.ศิริพร วิริยะศิริตระกูล	เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
21. นายวิชัย วงศ์สกุล	เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
22. ว่าที่ ร.ต.พงศ์พันธ์ สุนทรชัย	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
23. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.	จำนวน 40 คน

เริ่มประชุมเวลา 8.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2547 อนุมัติให้แต่งตั้งผู้แทนเกษตรกร รวม 6 คน ดังนี้

1. นายปรีชา ทองอยู่	เกษตรกรจังหวัดเลย
2. นางสุกสิริ โพธิ์แมนกุล	เกษตรกรจังหวัดราชบุรี
3. นายบุญลือ ครุฑทุ่ง	เกษตรกรจังหวัดสุโขทัย
4. นายสากล ภาษี	เกษตรกรจังหวัดบุรีรัมย์
5. นายสามารถ ยอดสุดา	เกษตรกรจังหวัดชุมพร
6. นายสุด ล้ำภา	เกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์

และผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 3 คน ดังนี้

1. นางสาวพรทิพย์ จาละ	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
2. นายธีระ สุธะบุตร	อุปนายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. นายวัลลภ ลำพาย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสืบแทนกรรมการชุดเดิมซึ่งดำรงตำแหน่งครบวาระสองปีเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2546

**ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 5/2546 วันที่ 25 กรกฎาคม 2546**

เลขานุการฯ แจ้งว่า ผู้แทนกรมบัญชีกลางขอแก้ไขรายงานการประชุมในหน้า 62 ข้อ 7 ข้อความตอนท้ายเป็น “.....ส่งให้คณะกรรมการเพื่อพิจารณาพร้อมกับการออกรายงานการประชุมและให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเข้าสู่การพิจารณาคณะกรรมการครั้งต่อไป”

**มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 5/2546 วันที่ 25 กรกฎาคม 2546 ตามที่ได้มีการแก้ไข**

**ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546**

ตามที่คณะกรรมการ มีมติในการประชุม ครั้งที่ 5/2546 วันที่ 25 กรกฎาคม 2546 เรื่อง 4.1 และเรื่องที่ 4.2 ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ กันคืนหรือส่งมอบที่ดินที่คณะกรรมการมีมติให้เพิกถอน ส.ป.ก. 4-01 เนื่องจากเป็นที่ดินที่อยู่ นอกเขตปฏิรูปที่ดินหรือเป็นที่ดินที่มีสภาพเป็นป่าและราษฎรไม่ได้ถือครองทำกินมาก่อนซึ่ง ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 1 มีนาคม 2537 รวมทั้งให้ตรวจสอบผู้ได้รับ ส.ป.ก. 4-01 เกิน 50 ไร่ หรือเป็นสามัคคีกริยาที่ได้รับที่ดินรวมกันเกินกว่า 50 ไร่ นั้น

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอรายงานผลการดำเนินการทั้ง 2 เรื่อง ดังนี้

1. เลขานุการ ส.ป.ก. ได้หารือร่วมกับอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2546

1.1 กรณีที่ดินอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน โดยล้าเข้าไปในเขตป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติฯ แจ้งว่าไม่ต้องส่งคืนเพราะถือว่าไม่ได้ส่งมอบ แต่ให้ ส.ป.ก. มีหนังสือ แจ้งเพื่อทราบ

1.2 กรณีที่ดินถูกเพิกถอนเพราะมีสภาพเป็นป่า ราษฎรไม่ได้ถือครองทำกิน มาก่อน เห็นว่า จะต้องมีการตรวจสอบร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับกรมอุทยานแห่งชาติฯ และ ให้ ส.ป.ก. แจ้งกันคืนกรมอุทยานแห่งชาติฯ เพื่อจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

การจัดทำขอบเขตปฏิรูปที่ดินในจังหวัดภูเก็ตให้ชัดเจน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีการรับรองแนวเขตร่วมกัน เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546 สำหรับพื้นที่ที่ไม่เป็นตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น ส.ป.ก. ได้จัดทำวงรอบ ตรวจสอบแนวเขตร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติ เพื่อกันกินส่วนที่มีสภาพเป็นป่า โดยได้ลงนามรับรองแนวเขตร่วมกันแล้ว เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546

2. สำหรับการตรวจสอบผู้ได้รับ ส.ป.ก. 4-01 หรือเป็นสามัญกริยาได้รับที่ดินรวมกันเกินกว่า 50 ไร่ ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่ามีผู้ได้รับ ส.ป.ก. 4-01 หรือกรณีสามัญและภรรยา ได้รับที่ดินทั้ง 2 คน เกิน 50 ไร่ มีจำนวน 18 ราย

เนื่องจากกฎหมายปฏิรูปที่ดิน มาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ให้สิทธิเกษตรกรที่ถือครองอยู่ในที่ดินของรัฐเกิน 50 ไร่ มีสิทธิถือครองเกินกว่า 50 ไร่ แต่ไม่เกิน 100 ไร่ โดยมีเงื่อนไขว่า เกษตรกรจะต้องถือครองมาก่อนเวลาที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ ซึ่งการจัดที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ดำเนินการเมื่อปี 2537 คณะกรรมการได้กำหนดเวลาว่า เกษตรกรต้องถือครองที่ดินของรัฐอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่นั้นใช้บังคับ ดังนั้น จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินได้ตามจำนวนที่ถือครองแต่ไม่เกิน 100 ไร่

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 4.1 การแก้ไขปัญหาที่ดินที่ราษฎรได้รับความเดือดร้อน (2 เรื่อง)

เรื่องที่ 4.1.1 การแก้ไขปัญหาที่สาธารณประโยชน์โคกดวงดีและที่สาธารณประโยชน์เหล่าหนองโน จังหวัดหนองคาย

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2546 ที่ประชุมได้มีมติอนุมัติให้นำที่ดินสาธารณประโยชน์โคกดวงดี และที่ดินสาธารณประโยชน์เหล่าหนองโน ตำบลหาดคำ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่เนื่องจากเนื้อที่ตามทะเบียนกับเนื้อที่ที่ขอถอนสภาพมีความแตกต่างกัน คณะกรรมการจึงมีมติให้จังหวัด

หนองคายตรวจสอบและรายงานจำนวนเนื้อที่ของที่ดินสาธารณประโยชน์ทั้งสองแปลงมายัง ส.ป.ก. อีกครั้งหนึ่ง และถือว่าคณะกรรมการอนุมัติตามจำนวนเนื้อที่ที่จังหวัดรายงานและให้ ส.ป.ก. แจ้งให้คณะกรรมการทราบต่อไป

ข้อเท็จจริง

1. จังหวัดหนองคายได้แจ้งผลการตรวจสอบจำนวนเนื้อที่ของที่ดินสาธารณประโยชน์ทั้งสองแปลงให้ ส.ป.ก. ทราบแล้ว แต่จากการตรวจสอบของ ส.ป.ก. ปรากฏว่าที่ดินสาธารณประโยชน์ทั้งสองแปลงไม่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพราะพื้นที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัยและอยู่ในเขตเทศบาล

2. ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมที่ดินแล้วมีความเห็นว่า ส.ป.ก. จะใช้แนวทางไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณประโยชน์โคกดวงดี และที่ดินสาธารณประโยชน์เหล่าหนองโน ซึ่งตอนสภาพการเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์โดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบ

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

1. ขออนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณประโยชน์โคกดวงดีและที่ดินสาธารณประโยชน์เหล่าหนองโน มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยไปดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบต่อไป

2. ขออนุมัติหลักการว่า การขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย กรณีเป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้แล้วในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยอยู่นอกเขตดำเนินการ หากทบวงการเมืองขอใช้จำนวนเนื้อที่ไม่เกินตามที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทย ก็ให้กรมที่ดินดำเนินการไปตามระเบียบได้โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. พิจารณาอีก และให้ถือว่าในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการได้อนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่พลเมืองเลิกใช้แล้วมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ประเด็นการอภิปราย

ผู้แทนกรมที่ดินชี้แจงว่า การจะนำที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวมาจัดให้ราษฎรตามประมวลกฎหมายที่ดินจะต้องจัดโดยวิธีการเช่า แต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ กรณีที่ราษฎรจะขอ

เอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ก็ต้องพิสูจน์ได้ว่าครอบครองที่ดินอยู่ก่อนปี 2478 ซึ่งเป็นปีที่ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินดังกล่าวเป็นที่สาธารณประโยชน์

ตัวแทนราษฎรได้ขออนุญาตชี้แจงในที่ประชุมว่า ราษฎรต้องการได้รับการจัดที่ดินโดยไม่ต้องการเสียค่าเช่า ซึ่งจะเป็นจัดที่ดินโดย ส.ป.ก.หรือกรมที่ดินก็ตาม

ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาเห็นว่า เนื่องจากยังมีราษฎรในพื้นที่ส่วนใหญ่ที่มีความต้องการสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยยังไม่ทราบว่าได้เพียงสิทธิการเช่าเท่านั้น ทำให้ยังไม่ได้ข้อสรุปว่าราษฎรต้องการได้รับสิทธิตามกฎหมายใด จึงขอถอนเรื่องเพื่อขอนำไปหารือร่วมกับจังหวัดเพื่อให้ได้ข้อยุติ แล้วนำมาเสนอพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ถอนเรื่องกลับไปให้จังหวัดพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

เรื่องที่ 4.1.2 การจัดหาที่ดินทำกิน เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างเขื่อนน้ำอูน จังหวัดสกลนคร

เรื่องเดิม

สืบเนื่องจากราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนน้ำอูน เมื่อปี 2511 ยังไม่ได้รับการจัดสรรที่ดินหรือได้รับการช่วยเหลือไม่ครบตามสิทธิ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2546 เห็นชอบในหลักการให้ความช่วยเหลือราษฎรโดยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปพิจารณาทบทวนความจำเป็น เหมาะสมของแนวทางการช่วยเหลือราษฎรที่ขอให้จ่ายเป็นเงินชดเชยเพื่อจัดหาที่ดินเป็นกรณีพิเศษแทนการจัดสรรที่ดิน

ข้อเท็จจริง

กระทรวงเกษตรฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหาที่ดินให้แก่ราษฎร โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรฯ เป็นประธาน และในการประชุมคณะกรรมการจัดหาฯ ครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2547 มีมติให้ความช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อน จำนวน 895 ราย โดยให้นายรัชชัช สำโรงวัฒนา รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการไปตรวจสอบที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสกลนครเพื่อทราบจำนวนเนื้อที่สามารถนำมาดำเนินการได้และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา 3 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เห็นชอบผ่อนผันให้ดำเนินการจัดสรรที่ดินให้แก่

กลุ่มสมาชิกเกษตรกรรายย่อยกรณีสวนป่าดงลาน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยอนุมัติงบประมาณพิเศษ 9.6 ล้านบาท เพื่อจ่ายเป็นค่าชดเชยให้แก่เจ้าของที่ดินรายเดิม

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

ขอความเห็นชอบแนวทางแก้ไขปัญหาผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างเขื่อนน้ำอูน ดังนี้

1. ให้นำที่ดินส่วนที่เกินสิทธิจากผู้ถือครองที่ดินเดิมในเขตปฏิรูปจังหวัดสกลนคร (ซึ่งมีพื้นที่รวม 1,075,403 ไร่) มาจัดให้แก่ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากการก่อสร้างเขื่อนน้ำอูน โดยการเจรจากระจายสิทธิการถือครองที่ดิน และเห็นว่ารัฐสมควรจ่ายค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่ผู้ถือครองที่ดินเดิมในอัตราไร่ละไม่เกิน 10,000 บาท ซึ่งเป็นอัตราเฉลี่ยต่ำสุดที่คิดจากบัญชีประเมินราคาที่ดินของกรมธนารักษ์ในบริเวณใกล้เคียงเขื่อนน้ำอูน
2. ราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อน จำนวน 895 ราย จะได้รับการจัดที่ดินให้รายละ 15 ไร่ ตามความเห็นของคณะกรรมการจัดหาฯ ซึ่งจะต้องใช้ที่ดินประมาณ 13,425 ไร่ โดยจะขอใช้งบประมาณ (งบกลาง) เป็นค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสทำประโยชน์ในที่ดิน 134,250,000 บาท (หนึ่งร้อยสามสิบล้านสองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)
3. ราษฎรที่ได้รับการจัดที่ดินจะได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01

มติคณะกรรมการ เห็นชอบกับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังที่เสนอ

เรื่องที่ 4.2 ขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ 2547

เรื่องเดิม

ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 9 กำหนดให้จัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดิน และตามมาตรา 19(4) กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. และตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูป

ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2537 ข้อ 6 การเบิกจ่ายเงินกองทุน ให้เบิกเพื่อใช้ในการกิจการตามแผนงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

1. วิสัยทัศน์

กองทุนฯ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่สนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในการจัดที่ดิน และเงินทุนในการพัฒนาอาชีพให้สถาบันเกษตรกร และเกษตรกร รวมทั้งระบบการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. พันธกิจ

- 2.1 จัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์โดยการเช่า/เช่าซื้อ
- 2.2 ให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้
- 2.3 ให้การสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินที่จำเป็นเร่งด่วน และการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนฯ ซึ่งไม่ได้รับงบประมาณดำเนินการ
- 2.4 จัดเก็บรายได้และหนี้สินจากการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินกลับเข้ากองทุนฯ

3. นโยบายการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ

- 3.1 การใช้จ่ายเงินหมุนเวียนเป็นหลัก เช่น การซื้อที่ดินเอกชน สินเชื่อเพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกร สินเชื่อรายโครงการ และสินเชื่อค่าชดเชยที่ดินเป็นหลัก ส่วนสินเชื่อรายบุคคลให้พิจารณาตามความจำเป็นและเหมาะสม
- 3.2 สำหรับรายจ่ายขาด เป็นการให้เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เพื่อพัฒนาพื้นที่ หรือเพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนฯ ซึ่งไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน
- 3.3 เร่งรัดและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และหนี้สินที่ครบกำหนด กลับคืนกองทุนฯ

ข้อเท็จจริง

1. ผลการดำเนินงาน 3 ปี (ปี 2544-2546)

รายรับโดยเฉลี่ยร้อยละ 103.15 ของแผน เนื่องจากได้รับรายได้อื่นจากค่าทดแทนที่ดินจากกรมทางหลวง กรมชลประทาน ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เงินคงเหลือจากปีก่อน และเงินโอนกลับจากการปิด หรือยกเลิกโครงการเป็นจำนวนมาก ในขณะที่การจัดเก็บหนี้สินได้เพียงร้อยละ 27-33 ของเป้าเต็ม สำหรับรายจ่ายดำเนินการได้ โดยเฉลี่ยร้อยละ 19-29 ของแผน โดยสินเชื่อดำเนินการได้ร้อยละ 42-60 ของแผน ส่วนซื้อที่ดินดำเนินการได้เพียงร้อยละ 14-36 ของแผน เนื่องจากนโยบายชะลอการจัดซื้อที่ดินและปัญหาค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย

2. การวิเคราะห์แผนการใช้จ่ายเงินกองทุน พิจารณาจาก

- 2.1 ข้อมูลความต้องการของ ส.ป.ก.จังหวัด
- 2.2 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
- 2.3 งานที่อยู่ระหว่างการพิจารณา ซึ่งไม่สามารถอนุมัติได้ทันในปี 2546

3. แผนการใช้จ่ายเงินกองทุน ปี 2547

3.1 รายรับ	จำนวน 1,621.00 ล้านบาท
3.2 รายจ่าย	จำนวน 816.06 ล้านบาท กำหนดสัดส่วนหมุนเวียน : จ่ายขาด เป็น 89:11
3.3 งบสำรอง	จำนวน 804.94 ล้านบาท

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการ โครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.ก.) ได้มีมติเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 5/2546 วันที่ 30 กันยายน 2546

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

1. ขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ประจำปีงบประมาณ 2547 วงเงิน 1,621.00 ล้านบาท (ตามตารางแนบในหน้า 13) ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 เป็นต้นไป
2. ขออนุมัติหลักการมอบอำนาจ ดังนี้
 - 2.1 ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจในการปรับเปลี่ยนรายละเอียดแผนสินเชื่อรายบุคคลภายในวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติ เพื่อเป็นการกระจายอำนาจการอนุมัติให้จังหวัดต่าง ๆ ปฏิบัติงานได้สะดวกคล่องตัว ทันกับความต้องการของเกษตรกรในฤดูกาลผลิตต่าง ๆ

2.2 ให้ อกก.ค.ง. มีอำนาจอนุมัติรายการจ่ายขาดอื่นๆ เพื่อเป็นการกระจายอำนาจการอนุมัติให้ทันกับการบริหารงานกองทุนฯ ทั้งในส่วนกลางและจังหวัด ดังนี้

(1) โครงการที่มีประมาณการค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายขาดจากเงินกองทุนฯ วงเงินไม่เกิน 5.00 ล้านบาท

(2) โครงการจ้างลูกจ้างชั่วคราว และค่าใช้จ่ายบริหารกองทุนฯ

2.3 สำหรับงบสำรอง วงเงิน 804.94 ล้านบาท ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ขอใช้เงินกองทุนฯ พ.ศ.2536

ทั้งนี้ ให้ถือเป็นหลักการมอบอำนาจสำหรับปีต่อไปด้วย

3. ขออนุมัติใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ปี 2547 ตามที่ อกก.ค.ง. มีมติเห็นชอบแล้ว 2 เรื่อง คือ

3.1 ค่าใช้จ่ายในการประสานงานกับกรมที่ดิน ตามโครงการรังวัดแบ่งแยกออกโฉนดเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ปี 2546 วงเงิน 1,007,965.00 บาท (อกก.ค.ง. มีมติเห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ 3/2546 วันที่ 20 สิงหาคม 2546)

3.2 ค่าใช้จ่ายตามโครงการจ้างลูกจ้างชั่วคราว และค่าใช้จ่ายบริหารงานกองทุนฯ ปีงบประมาณ 2547 วงเงิน 6,413,800.00 บาท (อกก.ค.ง. มีมติเห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ 1/2547 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ขอให้ ส.ป.ก.ดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่ขออนุมัติด้วย

มติคณะกรรมการ

1. อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ปี 2547 จำนวน 1,621.00 ล้านบาท โดยมีรายจ่าย 816.06 ล้านบาท และรับข้อสังเกตไปดำเนินการ

2. อนุมัติหลักการมอบอำนาจตามข้อ 2

3. เห็นชอบตามมติที่ อกก.ค.ง. อนุมัติใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ตามประเด็นที่เสนอ

ข้อ 3

แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปี 2547 (อกก.ค. เห็นชอบ 5/2546, 30 กันยายน 2546)

หน่วย : ล้านบาท

รายรับ	วงเงิน	รายจ่าย	วงเงิน	%
1. รายรับตามมาตรา 10 (4) ประเภท ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ค่าบำรุงท้องที่ เงินค้ำ ดอกเบี้ย และอื่นๆ	565.00	ก. รายจ่าย 1 รายจ่ายหมุนเวียน 1.1 ซื้อที่ดิน 6,500 ไร่ ๆ ละ 17,015 บาท 1.2 สินเชื่อ - สินเชื่อค่าชดเชย 175 ราย 13.75 ล้านบาท - สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน 36 แห่ง 125.50 ล้านบาท - สินเชื่อเพื่อพัฒนารายได้ 14,145 ราย 369.75 ล้านบาท - สินเชื่อโครงการ JBIC 4 จังหวัด 2,550 ราย 51.00 ล้านบาท	722.56	88.54
2 ประมาณการเงินคงเหลือ - ปรากฏจากผูกพันยกมาจากรายปี 2546 1,014.30 ล้านบาท - เงินโอนกลับจากการยกเลิก/ปิดโครงการ 41.70 ล้านบาท	1,056.00	1.3 ค่าออกเอกสารสิทธิโดยกรมที่ดิน 312,288 ไร่ (ที่ดินของรัฐ 305,890 ไร่ ที่ดินเอกชน 6,398 ไร่) - ค่ารังวัดแบ่งแยกออกโฉนด (111.74 บาท/ไร่) 34.90 ล้านบาท - ค่าใช้จ่ายตามท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน 8.10 ล้านบาท (ที่ดินรัฐ 25 บาท/ไร่ = 7.65 ล้านบาท, ที่ดินเอกชน 70 บาท/ไร่ = 0.45 ล้านบาท) 1.4 งบหมุนเวียนอื่นๆ	43.00	
		2 รายจ่ายขาด	8.96	
		2.1 รายจ่ายตามข้อผูกพันตามกฎหมาย (ค่าภาษีบำรุงท้องที่ ค่าธรรมเนียม ย้ายถิ่นเกษตรกร ฯลฯ)	93.50	11.46
		2.2 รายจ่ายขาดอื่นๆ - โครงการพัฒนาที่ไม่ได้รับเงินงบประมาณ วงเงิน 70.50 ล้านบาท - จ่ายขาดอื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุน (ศึกษาพัฒนากองทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กองทุน ค่าใช้จ่ายชี้แนะเขตร่วมกับกรมที่ดิน ฯลฯ ประมาณ 16.00 ล้านบาท)	7.00	
			86.50	
		รวมรายจ่าย	816.06	50.34
		ข. งบสำรอง	804.94	49.66
รวมรายรับทั้งสิ้น	1,621.00	รวมรายจ่ายทั้งสิ้น	1,621.00	100.00

เรื่องที่ 4.3 ขออนุมัติหลักการและกรอบวงเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อศึกษาวิจัยทิศทางการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมใน อนาคต

เรื่องเดิม

ส.ป.ก. มีความจำเป็นต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยทิศทางการดำเนินงานของ กองทุนฯ โดยมีหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

1.1 กองทุนฯ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 9 และมาตรา 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นเงินทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายใน การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดินที่ ส.ป.ก. ได้รับ ตามปกติ การดำเนินงานกองทุนฯ จึงเป็นการมุ่งผลทางสังคม คือ การกินดีอยู่ดีของเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นหลัก

โดยที่กองทุนฯ มีหน้าที่ในการชำระราคาที่ดินที่จัดซื้อหรือเวนคืน ทั้งเงินสดและพันธบัตรตามกฎหมายกำหนด และใช้เงินในการลงทุนพัฒนารายได้ให้แก่ เกษตรกร โดยการให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร สินเชื่อแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้ง การสนับสนุนโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่จำเป็นและไม่มีงบประมาณปกติเพียงพอที่จะดำเนิน การ ในขณะที่เดียวกันกองทุนฯ ยังต้องติดตามเร่งรัดการจับเก็บค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ การชำระคืน เงินกู้ และดอกเบี้ย เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนกลับมาใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินต่อไป

1.2 จากการศึกษาของมูลนิธิสถาบันที่ดิน สนับสนุนโดยสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เกี่ยวกับการถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในปี 2544 มีข้อเสนอที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ ส.ป.ก. ที่ควรปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรบริหาร จัดการที่ดิน ซึ่งจะขยายขอบเขตงานไปยังที่ดินประเภทอื่นนอกเหนือจากที่ดินเพื่อเกษตร กรรม โดยทำเป็นธุรกิจควบคู่ไปกับการสงเคราะห์เกษตรกรหรือผู้ยากไร้ แหล่งเงินทุนจะมา จากการเร่งรัดให้เช่าซื้อที่ดินที่ได้มาจากการปฏิรูปที่ดิน การดำเนินธุรกิจสหกรณ์ทรัพย์ หรือร่วมกับเอกชนในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ทรัพย์ และพันธบัตรกองทุนที่รัฐบาลเป็น ประกัน และจากมติ ค.ร.ม.เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2545 ให้รวมกองทุนที่ดินในธนาคารเพื่อ

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) (ที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 ตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) กับกองทุนฯ แล้วให้ ส.ป.ก. ทำหน้าที่บริหารจัดการ หรือให้รวมกองทุนที่ดินกับกองทุนฯ แล้วจัดตั้งเป็นกองทุนใหม่ และให้การบริหารจัดการขึ้นเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่ โดยให้ดำเนินการเตรียมการ รวมทั้งในด้านการแก้ไขกฎหมายชำระบัญชี ทั้งนี้สินและทรัพย์สิน ตลอดจนเตรียมการส่งมอบ ภายใน 3 ปี ทำให้กองทุนฯ เป็นเพียงองค์กรทางการเงินเพียงองค์กรเดียวที่จะทำหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินต่อไป

ดังนั้น ส.ป.ก.จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยทิศทางการดำเนินงานกองทุนฯ ในอนาคต เพื่อรองรับงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานและการดำเนินงานกองทุนฯ รวมทั้งรองรับการรวมกองทุนที่ดินจาก ธ.ก.ส.

2.2 เพื่อศึกษาทิศทางการดำเนินงานกองทุนฯ ในอนาคต

2.3 เพื่อศึกษาจัดทำกรอบแผนแม่บทการดำเนินงานกองทุนฯ ในอนาคต

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 ศึกษาวิเคราะห์ระบบการดำเนินงาน การบริหารงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาของกองทุนฯ ในปัจจุบัน

3.2 ศึกษาเสนอแนะทิศทางการดำเนินงานกองทุนฯ ในอนาคต

3.3 จัดทำแผนแม่บทการดำเนินงานกองทุนฯ

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

ขออนุมัติหลักการและกรอบวงเงินกองทุนฯ เพื่อศึกษาวิจัยทิศทางการดำเนินงานกองทุนฯ วงเงินไม่เกิน 5.00 ล้านบาท โดยมอบอำนาจให้ อกก.คง. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินโครงการ

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 4.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแพรงยอ และที่สาธารณประโยชน์ทุ่งยวน ตำบลชุมพล กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

1. ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 บัญญัติให้ ส.ป.ก.มีอำนาจนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่พลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ และให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และให้ ส.ป.ก.มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

2. สำหรับการพิจารณาว่าเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกัน คณะกรรมการมีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2541 วันที่ 22 พฤษภาคม 2541 ให้ ส.ป.ก. พิจารณาข้อเท็จจริงที่สอดคล้องกันของสภาพตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัดว่าพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว

ข้อเท็จจริง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแพรงยอ เนื้อที่ประมาณ 4,275 ไร่ และที่สาธารณประโยชน์ทุ่งยวน เนื้อที่ประมาณ 1,449 ไร่ เนื่องจากปัจจุบัน พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว โดยได้กันพื้นที่ไว้เพื่อใช้ประโยชน์ส่วนรวมเนื้อที่ 150 ไร่ โดยมติดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของกิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546

2. ส.ป.ก.ได้สำรวจและศึกษาลักษณะสภาพพื้นที่แล้ว ปรากฏว่า ปัจจุบันราษฎรได้เข้าไปครอบครองใช้เป็นที่อยู่อาศัยและทำกินตลอดพื้นที่ โดยปลูกยางพาราและทำนาเต็มพื้นที่แล้ว ประมาณ 500 ครัวเรือน ไม่สามารถคงสภาพความเป็นที่สาธารณประโยชน์ได้อีกต่อไป โดยเฉพาะที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแพรงยอ มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน (น.ส.3 ก) เนื้อที่ประมาณ 2,000 ไร่ และพื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ 35 เนื้อที่

ประมาณ 400 ไร่ คงเหลือพื้นที่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดิน ประมาณ 1,875 ไร่ ส่วนที่
สาธารณประโยชน์ทุ่งยวน เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง เนื้อที่ประมาณ 1,449 ไร่

3. ส.ป.ก.เห็นควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว โดย
ได้กำหนดแผนงานและงบประมาณในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินไว้เป็นเงินทั้งสิ้น 350,000 บาท

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

ขออนุมัติในหลักการกำหนดพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งแพรกยอ เนื้อที่
ประมาณ 1,875 ไร่ และที่สาธารณประโยชน์ทุ่งยวน เนื้อที่ประมาณ 1,449 ไร่ ในท้องที่ตำบล
ชุมพล กิ่งอำเภอสรินครินทร์ จังหวัดพัทลุง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเตรียมการดำเนินการ
ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 4.5 การพิจารณาไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้
ประโยชน์ร่วมกันเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ทบวงการเมืองขอใช้มาดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดิน (รวม 10 เรื่อง)

เรื่องเดิม

1. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 บัญญัติให้ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการถอน
สภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ใน
ดินนั้นแล้ว และให้ ส.ป.ก.มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

2. สำหรับการพิจารณาว่าเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกัน คณะกรรมการมีมติในการ
ประชุมครั้งที่ 2/2541 วันที่ 22 พฤษภาคม 2541 ให้ ส.ป.ก. พิจารณาข้อเท็จจริงที่สอดคล้องกัน
ของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัดว่าพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์
ในที่ดินนั้นแล้ว หากเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยหรือไม่เหมาะสมกับการนำมาดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดินให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาว่า ไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน
ตลอดไป ซึ่ง ส.ป.ก.ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแจ้งไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้ผู้ขอใช้

ที่ดินสาธารณะประโยชน์จะต้องเป็นทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดิน และยื่นคำขอใช้ที่ดินต่อกรมที่ดินหรือจังหวัดที่ดินนั้นตั้งอยู่

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้รับเรื่องทบวงการเมืองขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ดังนี้

1. อบจ.นครนายก ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “หนองขาหย่าง” จังหวัดนครนายก เนื้อที่ประมาณ 21-3-93 ไร่ เพื่อสร้างสำนักงาน
2. อบต. โคกกรวด ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “ดอนบ้านกลาง 2” จังหวัดนครนายก เนื้อที่ประมาณ 5-2-19 ไร่ เพื่อสร้างสำนักงาน
3. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5 ตำบลลำเหย จังหวัดนครปฐม เนื้อที่ประมาณ 20-0-00 ไร่ เพื่อสร้างศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน
4. กระทรวงสาธารณสุข ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “หนองตาน้อย” จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ 2-3-43 ไร่ เพื่อสร้างสถานีนามัย
5. อบต.ฝางคำ ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “ป่าช้าบ้านคำก้อม” จังหวัดอุบลราชธานี เนื้อที่ประมาณ 15-0-00 ไร่ เพื่อสร้างสำนักงาน
6. อบต.กุดน้ำใส ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “ป่าช้าบ้านเคื่อ” จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ประมาณ 16-1-90 ไร่ เพื่อสร้างสำนักงาน
7. อบต. หาดสองแคว ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “ร้องแม่ปราง” จังหวัดอุดรธานี เนื้อที่ประมาณ 5-0-00 ไร่ เพื่อสร้างสำนักงาน
8. เทศบาลตำบลหนองฉาง ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “บ้านหนองฉาง” จังหวัดอุทัยธานี เนื้อที่ประมาณ 5-0-53 ไร่ เพื่อสร้างสำนักงาน
9. กระทรวงกลาโหม ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “ทุ่งยาว” จังหวัดตราด เนื้อที่ประมาณ 10-0-00 ไร่ เพื่อใช้เป็นที่ตั้งชุดปฏิบัติการพัฒนาที่ 21
10. กรมประมง ขอใช้ที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินฯ “ป่าหนองพิ” จังหวัดสุโขทัย เนื้อที่ประมาณ 150-1-09 ไร่ เพื่อสร้างสถานีประมงน้ำจืด

ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ รายการที่ 1-10 ตามที่ทบวงการเมืองขอใช้นั้น มีความเห็นสอดคล้องกันของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัดที่ที่ดินตั้งอยู่ว่า พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด รวมทั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อกลั่นกรองเรื่องดังกล่าวได้ให้ความเห็นชอบเสนอ คณะกรรมการพิจารณา ส.ป.ก.จึงเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

1. ขอความเห็นชอบว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ตามรายการที่ 1-10 บริเวณที่ทบวงการเมืองขอใช้ ซึ่งพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินแล้ว และจังหวัดได้พิจารณา กลั่นกรองมาแล้ว จึงถูกถอนสภาพการเป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยผลของมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

2. ขออนุมัติไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินฯ ทั้ง 10 รายการ เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการสำหรับให้ทบวงการเมืองทั้ง 10 รายการ ใช้ที่ดินตามที่ขออนุญาต

ประเด็นการอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายว่า การพิจารณาไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เป็นการพิจารณาเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยไปอนุญาตให้ทบวงการเมืองใช้ที่ดินตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น เพื่อความรวดเร็ว จึงเห็นสมควรมอบให้คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง ซึ่งมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานและมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการอยู่ด้วยแล้ว เป็นผู้พิจารณา และรายงานคณะกรรมการทราบ

มติคณะกรรมการ

1. เห็นชอบตามข้อ 1 และอนุมัติตามข้อ 2
2. อนุมัติในหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พิจารณาเรื่องไม่ประสงค์จะใช้

ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ทบวงการเมืองขอใช้ แล้วรายงานคณะกรรมการทราบ

เรื่องที่ 4.6 การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (รวม 16 เรื่อง)

เรื่องเดิม

ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 กำหนดให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค กรณีมีการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น ในส่วนของการเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น มีมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 1/2546 วันที่ 7 มกราคม 2546 อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทน กรณีหน่วยงานของรัฐขอใช้ไม่เรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ให้บริการ หรือการใช้ที่ดินนั้นจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและชุมชนในท้องถิ่น

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้รับคำขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อกลั่นกรองเรื่องดังกล่าวก่อนเสนอคณะกรรมการพิจารณาแล้ว รวม 16 เรื่อง ดังนี้

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัด รวม 12 วัด คือ

1. วัดยางขาคีม	จังหวัดพัทลุง	เนื้อที่ 26-3-49 ไร่
2. วัดหลักสิบ	จังหวัดพัทลุง	เนื้อที่ 17-3-08 ไร่
3. วัดสันติพัฒนาและปลูกป่า	จังหวัดจันทบุรี	เนื้อที่ 26-0-70 ไร่
4. วัดนาสนาดัก	จังหวัดจันทบุรี	เนื้อที่ 15-2-75 ไร่
5. วัดเขาวัง	จังหวัดจันทบุรี	เนื้อที่ 69-2-44 ไร่
6. วัดชัยดาเม	จังหวัดจันทบุรี	เนื้อที่ 18-0-82 ไร่
7. วัดคลองแร่	จังหวัดจันทบุรี	เนื้อที่ 29-0-91 ไร่

8. วัดทุ่งตอง	จังหวัดตราด	เนื้อที่ 18-2-79 ไร่
9. วัดร่มโพธิ์ทอง	จังหวัดสระแก้ว	เนื้อที่ 15-3-36 ไร่
10. วัดป่านิมิตร	จังหวัดอำนาจเจริญ	เนื้อที่ 20-0-66 ไร่
11. วัดห้วยร่องคำ	จังหวัดอำนาจเจริญ	เนื้อที่ 19-1-12 ไร่
12. วัดเมตตาธรรมโพธิญาณ	จังหวัดกาญจนบุรี	เนื้อที่ 227-0-35 ไร่

(มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546 ให้ฝ่ายเลขานุการฯ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เกี่ยวกับคำขอ ซึ่งกรมการศาสนาดำเนินการไว้แล้ว นั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีหนังสือ แจ้ง ส.ป.ก. รับรองคำขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดตามที่กรมการศาสนาอื่นไว้ (รวมทั้งคำขอใช้ที่ดิน 12 วัด) เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ ขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไปได้)

13. นายอะหมัด อีสัน ขอใช้ที่ดิน จังหวัดพัทลุง เนื้อที่ 18-1-34 ไร่ เพื่อดำเนิน กิจการโรงเรียนอะมาดียะห์ ต่อจากนายมั่งสุร คาเร้ง

14. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ขอใช้ที่ดิน จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ 24-3-15 ไร่ เพื่อสร้างโรงพยาบาลวังน้ำเขียว

15. อบต.แม่พริก ขอใช้ที่ดิน จังหวัดลำปาง เนื้อที่ 30-0-00 ไร่ เพื่อสร้างสำนักงาน

16. อบต. ห้วยค้อน ขอใช้ที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ 8-0-80 ไร่ เพื่อสร้าง สำนักงาน

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

เห็นสมควรพิจารณาอนุญาตตามคำขอทั้ง 16 รายการตามที่เสนอขออนุญาตให้ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามจำนวนเนื้อที่ที่ขออนุญาต เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ทั้ง 16 รายการโดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน

ประเด็นการอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายว่า เมื่อมีลักษณะคำขอเช่นนี้ เพื่อความรวดเร็ว เห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง ซึ่งมีปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ เป็นประธานและมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการอยู่ด้วยแล้ว เป็นผู้พิจารณา และรายงานคณะกรรมการทราบ

มติคณะกรรมการ 1. อนุญาตให้ใช้ที่ดินตามขนาดเนื้อที่และเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ทั้ง 16 รายการ

2. อนุมัติหลักการ มอบอำนาจให้คณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. แล้วรายงานคณะกรรมการทราบ

เรื่องที่ 4.7 การขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น(รวม 2 เรื่อง)

คำขอที่ 1 บริษัท เอนนิโก้ ชัฟฟลาย จำกัด ขอรับความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น

เรื่องเดิม

บริษัท เอนนิโก้ ชัฟฟลาย จำกัด ขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าเขาสูง-เขาพระ ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อปี 2521 ที่ดินตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มที่ 3676 แปลงเลขที่ 13 14 กลุ่มที่ 3678 แปลงเลขที่ 6 7 8 กลุ่มที่ 3680 แปลงเลขที่ 1 2 3 8 9 10 และกลุ่มที่ 3681 แปลงเลขที่ 10 รวม 12 แปลง เนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 203-1-72 ไร่ เพื่อนำไปขอประทานบัตรทำเหมืองแร่บิสมัทต่อกระทรวงอุตสาหกรรมตามคำขอประทานบัตร เลขที่ 6/2542 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2542 มีกำหนดระยะเวลา 10 ปี

สำหรับที่ดินดังกล่าว เกษตรกรผู้ครอบครองที่ดิน ได้ทำหนังสือยินยอมสละสิทธิในที่ดิน และได้รับเงินค่าชดเชยที่ดินครบถ้วนแล้ว และยินยอมออกจากที่ดินโดยไม่เรียกร้องให้ ส.ป.ก.หรือหน่วยงานอื่นของรัฐจัดหาที่ดินทำกินให้อีก

ข้อเท็จจริง

ในกรณีนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการพิจารณา ดังนี้

1. กรมทรัพยากรธรณี (ปัจจุบันกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) แจ้งว่าได้รับคำขอประทานบัตรของบริษัท เอนนิโก้ ชัฟฟลาย จำกัด ตามคำขอที่ 6/2542

ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2542 และได้ผ่านการตรวจสอบแผนผังโครงการทำเหมืองหิน
อุตสาหกรรมชนิดแร่ิปซัมเพื่อการก่อสร้างโดยวิธีเหมืองหาบ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2543
เนื้อที่ 203-1-72 ไร่ มีกำหนดอายุประทานบัตร 10 ปี

2. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบันสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ได้มีหนังสือที่ วว. 0804/123431 ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน
2544 เห็นชอบรายงานมาตรการป้องกันและแผนสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ

3. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทองได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อ
วันที่ 26 เมษายน 2543 เห็นชอบให้ บริษัท เอนนิโก้ ซัพพลาย จำกัด ดำเนินการได้

4. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ได้มีมติในการประชุมครั้งที่
2/2544 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2544 เห็นชอบให้ใช้ที่ดินเพื่อขอประทานบัตรทำเหมืองแร่

คำขอที่ 2 **ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ธชากร คอนสตรัคชั่น ขอรับความยินยอมใน**
การนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น

เรื่องเดิม

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ธชากร คอนสตรัคชั่น ขอรับความยินยอมให้ใช้
ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่จำแนกฯ ป่าจอมทอง ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัด
เชียงใหม่ ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อปี 2540 แปลงเลขที่ 1 กลุ่มที่
361 เนื้อที่ 20-3-21 ไร่ (ผลการรังวัดของช่าง ส.ป.ก. ได้เนื้อที่ 20-3-20 ไร่) เพื่อนำไปขอ
ประทานบัตรทำเหมืองแร่อุตสาหกรรมชนิดหินปูนต่อกระทรวงอุตสาหกรรม ตามคำขอ
ประทานบัตรที่ 4/2540 ลงวันที่ 8 เมษายน 2540 และแปลงเลขที่ 2 กลุ่มที่ 361 เนื้อที่ 5-1-21
ไร่ (ผลการรังวัดของช่าง ส.ป.ก. ได้เนื้อที่ 5-0-14 ไร่) เพื่อใช้เป็นพื้นที่ตั้งโรงแต่งแร่

สำหรับที่ดินดังกล่าวไม่มีราษฎรครอบครองทำประโยชน์ เนื่องจากสภาพพื้นที่
เป็นที่ราบไหล่เขา มีหินโผล่ให้เห็นเป็นบริเวณกว้าง กระจายกระจายอยู่ทั่วไป มีเปลือกดินคลุม
ชั้นหินน้อยมาก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 300 เมตร ถึงระดับสูง 320 เมตร ไม่มีสภาพเป็น
แหล่งต้นน้ำลำธาร และไม่เป็นบริเวณที่มีพืชพันธุ์สวงามอันควร รักษาไว้ พื้นที่มีสภาพเป็น
บริเวณแหล่งแร่หินปูน

ข้อเท็จจริง

ในกรณีนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการพิจารณา ดังนี้

1. กรมทรัพยากรธรณี (ปัจจุบันกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) แจ้งว่าได้รับคำขอประทานบัตรของห้างหุ้นส่วนจำกัดฯ ตามคำขอที่ 4/2540 ลงวันที่ 8 เมษายน 2540 และได้ผ่านการตรวจสอบแผนผังโครงการทำเหมืองแร่หินปูน โดยวิธีเหมืองหาบ เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2540 เนื้อที่ประมาณ 50-1-77 ไร่ มีกำหนดอายุประทานบัตร 10 ปี และได้ยื่นคำขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่เพื่อการแต่งแร่นอกเขตเหมืองแร่ ต่อกรมทรัพยากรธรณี (ปัจจุบันกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) ตามคำขอที่ 1/2540 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2540 เนื้อที่ประมาณ 28-1-16 ไร่

2. กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรม ฉบับที่ 3 ประกาศ ณ วันที่ 26 มีนาคม 2540 กำหนดให้แหล่งหินหมู่ที่ 6 ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งหินอุตสาหกรรม (เพิ่มเติม)

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปะ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2540 เห็นชอบให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดฯ ใช้ที่ดินเพื่อขอประทานบัตรทำเหมืองแร่หินปูน และจัดตั้งสถานที่เพื่อการแต่งแร่นอกเขตเหมืองแร่ได้และบันทึกการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านและราษฎรในท้องที่หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2540 เห็นชอบให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดฯ ใช้ที่ดินเพื่อกิจการดังกล่าวข้างต้นได้

4. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ได้มีหนังสือที่ วว 0804/8354 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2541 เห็นชอบรายงานมาตรการป้องกันและแผนสิ่งแวดล้อมของห้างหุ้นส่วนจำกัดฯ

5. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 3/2544 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2544 เห็นชอบให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดฯ ใช้ที่ดินเพื่อขอประทานบัตรทำเหมืองแร่หินปูนและจัดตั้งสถานที่เพื่อการแต่งแร่นอกเขตเหมืองแร่ได้

ความเห็นคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตฯ

มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 2/2546 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2546 ดังนี้

1. เห็นชอบให้ความยินยอมให้บริษัท เอนนิโก้ ชัฟฟลาย จำกัด ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าเขาสูง-เขาพระ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนเนื้อที่ 203-1-72 ไร่ เพื่อนำไปขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ยิปซัมต่อกระทรวงอุตสาหกรรม และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

2. เห็นชอบให้ความยินยอมให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ธชากร คอนสตรัคชั่น ซึ่งขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ 1 กลุ่มที่ 361 เนื้อที่ 20-3-20 ไร่ เพื่อนำไปขอประทานบัตรทำเหมืองแร่หินปูน และที่ดินแปลง เลขที่ 2 กลุ่มที่ 361 เนื้อที่ 5-0-14 ไร่ เพื่อใช้เป็นที่ตั้งโรงแต่งแร่ มีกำหนดระยะเวลา 10 ปี และให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

3. เห็นชอบแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดินของบริษัท เอนนิโก้ ชัฟฟลาย จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ธชากร คอนสตรัคชั่น

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

ขอความเห็นชอบให้ผู้ยื่นคำขอทั้ง 2 รายได้รับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ต่อไป

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ (เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) มีความเห็นว่า พื้นที่ที่มีการขอรับความยินยอมเพื่อทำเหมืองแร่ ซึ่งมีเกษตรกรทำประโยชน์อยู่แล้วแต่ได้สละสิทธิการครอบครองที่ดิน เป็นเพราะอยู่ในภาวะจำยอมหรือไม่ และ ส.ป.ก. ได้มีการติดตามว่าภายหลังเกษตรกรเหล่านี้ออกจากที่ดิน ได้นำเงินค่าชดเชยที่ได้รับไปซื้อที่ดินแปลงอื่นหรือไม่ หรือได้ไปประกอบอาชีพอื่น เพราะเกรงว่าจะกลายเป็นเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน

2. ผู้แทนเกษตรกร (นางศุภศิริ โพธิ์แมนกุล และนายปรีชา ทองอยู่) มีความเห็นว่า การอนุญาตประทานบัตรทำเหมืองแร่ในพื้นที่อื่นๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรมที่ผ่านมา บางแห่งมีปัญหาด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อม ทำให้ราษฎรในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อน แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ส.ป.ก. ใน

ฐานะเจ้าของพื้นที่ควรจะมีมาตรการบังคับให้ผู้ขอใช้พื้นที่เพื่อประกอบการทำเหมืองหุคกิจการหรือแก้ไขสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นโดยเร็ว โดยเป็นมาตรการเพิ่มเติมจากที่ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานอื่นอยู่แล้ว นอกจากนี้ในการขนแร่ มักจะทำให้ถนนเสียหาย และมีฝุ่นละออง หากจะให้ผู้ขอใช้พื้นที่ปรับปรุงถนนที่ใช้เป็นเส้นทางขนส่งเป็นถนนลาดยาง ก็จะทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนน้อยลง

3. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายธีระ สุตะบุตร) ให้ข้อสังเกตว่า ส.ป.ก.ต้องดูแลเรื่องแผนการฟื้นฟูให้เข้มงวด

4. ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ขอให้ที่ประชุมพิจารณาคำขอของห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่ ธชากร คอนสตรัคชั่น ใน 2 ประเด็น คือ

4.1 เนื้อที่ตามคำขอประทานบัตร กับเนื้อที่ตามผลการรังวัดของ ส.ป.ก. แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย จึงขอให้ที่ประชุมเห็นชอบจำนวนเนื้อที่ตามคำขอประทานบัตร

4.2 คำขอใช้พื้นที่เพื่อสร้างโรงแต่งแร่ ข้อเท็จจริงเป็นการขอใช้พื้นที่เพื่อตั้งโรงโม่

5. ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงว่า เกษตรกรที่ได้สิทธิการครอบครองที่ดินที่มีการขอรับความยินยอมทำเหมืองแร่ จะนำเงินไปซื้อที่ดินมีเอกสารสิทธิ เพื่อประกอบเกษตรกรรมหรือบางรายหันไปประกอบอาชีพอื่น ส่วนกรณีที่ผู้แทนเกษตรกรเกรงว่าเกษตรกรในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนจากการทำเหมืองนั้น ส.ป.ก. ได้กำหนดขั้นตอนการพิจารณาในเรื่องนี้ว่าการขอรับความยินยอมใช้พื้นที่เพื่อการทำเหมืองแร่ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมาด้วยแล้ว

6. ประธาน มีความเห็นว่า การประกอบกิจการโรงแต่งแร่กับโรงโม่ เป็นกิจการประเภทเดียวกัน ก็ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเป็นคำขอใช้พื้นที่เป็นที่ตั้งโรงโม่ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า การยินยอมให้ใช้พื้นที่เพื่อทำเหมืองแร่ จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรในพื้นที่ จึงขอให้ตั้งคณะทำงาน 3 ฝ่าย คือ ส.ป.ก. กระทรวงอุตสาหกรรม และผู้แทนเกษตรกร ไปตรวจสอบพื้นที่ตามคำขอทั้ง 2 แห่ง และถนนที่ใช้ขนส่ง ก็ให้ผู้ขอรับความยินยอมปรับปรุงเป็นถนนลาดยางด้วยโดยห่างจากถนนสายหลักหรือที่ชุมนุมชนประมาณ 1 กิโลเมตร เพื่อป้องกันฝุ่นละออง

มติคณะกรรมการ ให้ตั้งคณะทำงานโดยมีผู้แทนจาก 3 ฝ่าย ไปตรวจสอบสภาพพื้นที่ตามคำขอ
ทั้ง 2 แห่ง ภายใน 1 สัปดาห์ หากไม่มีปัญหาความขัดแย้ง และราษฎรไม่ได้รับความเดือดร้อน
ก็ให้ถือว่าอนุมัติให้ความยินยอมทั้ง 2 ราย โดยกำหนดมาตรการว่า หากเป็นถนนลูกรัง ให้
ปรับปรุงเป็นถนนลาดยางมีระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตรห่างจากถนนสายหลักหรือที่ตั้งชุมชน

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ
ไม่มี

เลิกประชุมเวลา 12.30 น.

(นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายสถิตย์พงษ์ สุขุเกียรติ)

ผู้อำนวยการกองนิติการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางพัชรน์ มณีวงศ์)

นิติกร 8ว

ผู้จตรวจรายงานการประชุม

(นางสาวจินตนา ดิรกิจพงษ์พันธ์)

นิติกร 7ว

ผู้จตรวจรายงานการประชุม